चतुर्विधा भजन्ते मां जनाः सुकृतिनोऽर्ज्जुन। आर्त्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ।
तेषां ज्ञानी नित्ययुक्त एकभक्तिर्विशिष्यते। प्रियो हि ज्ञानिनो नित्यमहं स च मम प्रियः।
उदाराः सर्व एवैते ज्ञानी त्वात्मैव मे मतं। आस्थितः स हि युक्तात्मा मामेवानुत्तमां गतिं।
बहूनां जन्मनामन्ते ज्ञानवान् मां प्रपद्यते। वासुदेवः सर्व्वमिति स महात्मा सुदुर्लभः। ११३०
कामैस्तैस्तैर्हृतज्ञाना प्रपद्यन्तेऽन्यदेवताः। तं तं नियममास्थाय प्रकृत्या नियताः स्वया।
यो यो यां यां तनुं भक्तः श्रद्धयार्च्चितुमिच्छति। तस्य तस्याचलां श्रद्धां तामेव विदधाम्यहं।
स तया श्रद्धया युक्तस्तस्याराधनमीहते। लभते च ततः कामान् मयैव विहितान् हितान्।
अन्तवत्तु फलं तेषां तद्भवत्यल्पमेधसां। देवान् देवयजो यान्ति मद्भक्ता यान्ति मामपि।
अव्यक्तं व्यक्तिमापन्नं मन्यन्ते मामबुद्धयः। परं भावमजानन्तो ममाव्ययमनुत्तमं। ११३५
नाहं प्रकाशः सर्व्वस्य योगमायासमावृतः। मूढोऽयं नाभिजानाति लोको मामजमव्ययं।
वेदाहं समतीतानि वर्त्तमानानि चार्ज्जुन। भविष्याणि च भूतानि मान्तु वेद न कश्चन।
इच्छाद्वेषसमुत्थेन द्वन्द्वमोहेन भारत। सर्व्वभूतानि सम्मोहं सर्गे यान्ति परन्तप।
येषां त्वन्तगतं पापं जनानां पुण्यकर्म्मणां। ते द्वन्द्वमोहनिर्म्मुक्ता भजन्ते मां दृढव्रताः।
जरामरणमोक्षाय मामाश्रित्य यतन्ति ये। ते ब्रह्म तद्विदुः कृत्स्नमध्यात्मं कर्म्म चाखिलं। ११४०
साधिभूताधिदैवं मां साधियज्ञञ्च ये विदुः। प्रयाणकालेऽपि च मां ते विदुर्युक्तचेतसः।

इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि श्रीभगवद्गीतापर्व्वणि भगवद्गीतासूपनिषत्सु श्रीकृष्णार्ज्जुनसंवादे विज्ञानयोगो नामसप्तमोऽध्यायः॥ भीष्मपर्व्वणि तु एकविंशोऽध्यायः॥ २१॥

॥ अर्ज्जुन उवाच॥ किन्तत् ब्रह्म किमध्यात्मं किङ्कर्म्म पुरुषोत्तम। अधिभूतञ्च किं प्रोक्तमधिदैवं किमुच्यते।
अधियज्ञः कथं कोऽत्र देहेऽस्मिन् मधुसूदन। प्रयाणकाले च कथं ज्ञेयोऽसि नियतात्मभिः।
॥ भगवानुवाच॥ अक्षरं परमं ब्रह्म स्वभावोऽध्यात्ममुच्यते। भूतभावोद्भवकरो विसर्गः कर्म्मसंज्ञितः।
अधिभूतं क्षरो भावः पुरुषश्चाधिदैवतं। अधियज्ञोऽहमेवात्र देहे देहभृतांवर। ११४५
अन्तकाले च मामेव स्मरन् मुक्त्वा कलेवरं। यः प्रयाति स मद्भावं याति नास्त्यत्र संशयः।
यं यं वाऽपि स्मरन् भावं त्यजत्यन्ते कलेवरं। तं तमेवैति कौन्तेय सदा तद्भावभावितः।
तस्मात् सर्व्वेषु कालेषु मामनुस्मर युध्य च। मय्यर्पितमनोबुद्धिर्मामेवैष्यस्यसंशयः।
अभ्यासयोगयुक्तेन चेतसा नान्यगामिना। परमं पुरुषं दिव्यं याति पार्थानुचिन्तयन्।
कविं पुराणमनुशासितारमणोरणीयांसमनुस्मरेद्यः। सर्व्वस्य धातारमचिन्त्यरूपमादित्यवर्णं तमसः परस्तात्। ११५०
प्रयाणकाले मनसाऽचलेन भक्त्या युक्तो योगबलेन चैव। भ्रुवोर्मध्ये प्राणमावेश्य सम्यक् स तं परं पुरुषमुपैति दिव्यं।
यदक्षरं वेदविदो वदन्ति विशन्ति यत् यतयो वीतरागाः। यदिच्छन्तो ब्रह्मचर्य्यं चरन्ति तत्ते पदं संग्रहेण प्रवक्ष्ये।
सर्व्वद्वाराणि संयम्य मनो हृदि निरुध्य च। मूर्द्ध्न्याधायात्मनः प्राणमास्थितो योगधारणां।
ॐ मित्येकाक्षरं ब्रह्म व्याहरन् मामनुस्मरन्। यः प्रयाति त्यजन् देहं स याति परमां गतिं।